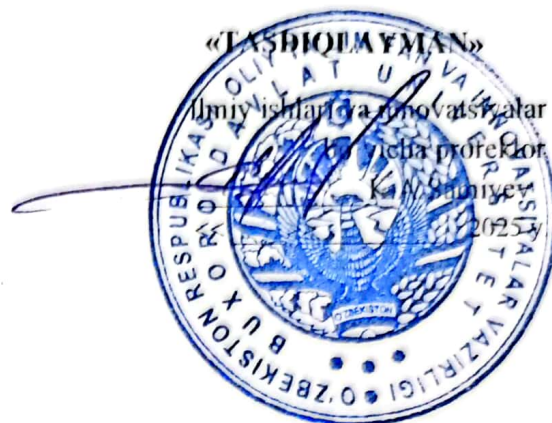

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**10.00.06. – QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK, CHOG'ISHTIRMA
TILSHUNOSLIK**

VA TARJIMASHUNOSLIK

ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihoni

DASTURI

BUXORO - 2025

Ushbu dastur "Ingliz adabiyotshunosligi va tarjimashunoslik" kafedrasining 2025 yil 13 sentyabrdagi № 3 sonli yig'ilishida ko'rib chiqilgan va maqullangan.

Taqrizchilar:

Fayzulloyev O.M. – Fakultetlararo chet tillar kafedrası mudiri, f.f.d., prof.

Ro'ziyev Ya.B.- Nemis filologiyasi kafedrası mudiri, f.f.d., prof.

Dastur Buxoro davlat universitetining ilmiy kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan ("30"09_2025 yil_2-son majlis bayoni)

KIRISH

Dasturning maqsadi tayanch doktoranturada o'qishga talabgorlarning ilmiy-pedagogik faoliyat olib borishga layoqatini aniqlash bo'yicha o'tkaziladigan imtixon mazmuni bilan tanishtirishdan iborat.

Dasturning vazifasi tayanch doktoranturada o'qishga talabgorlarning mutaxassisligi sohasida ilmiy va ilmiy-pedagogik faoliyat olib borishda egallagan amaliy ko'nikma va malakalarini aniqlashga qaratilgan.

Mazkur imtixon dasturi talabgorlarning quyidagi yo'nalishlar bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini aniqlashga qaratilgan savollarni o'z ichiga oladi:

- Qiyosiy tilshunoslik,
- Qiyosiy adabiyotshunoslik,
- Tarjimashunoslik.

Ixtisoslik fanidan imtixon topshiruvchi talabgorlarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talabgorlar:

- qiyosiy tilshunoslik fanining fanlararo xususiyati, qiyosiy tilshunoslik fanida ishlatilayotgan terminologik apparati (tilda tip tushunchasi, til universalialari, qiyoslash turlari va h.k.) haqida **tasavvurga ega bo'lishi**;
- qiyosiy tilshunoslikning fundamental masalalari bo'yicha nazariy asoslarini egallashi; qiyosiy tilshunoslik fanining ilmiy apparati, tilshunoslik fanining dolzarb masalalari, qiyosiy tilshunoslik fanida yuzaga kelgan yo'nalishlarning namoyon bo'lishi va ularning talqini; qiyosiy tilshunoslikda qo'llaniladigan zamonaviy metodlar va metodologiya, tilshunoslik maktablarida qiyosiy-tipologik muammolarning talqin qilinishi **ko'nikmalariga ega bo'lishi**;
- qiyosiy tilshunoslik sohasida ilmiy izlanish olib borishda bajarilgan ilmiy-tadqiqot ishlari bilan tanishib o'quv, ilmiy va kasbiy tilni, ularning natijalaridan foydalanish; qiyosiy tilshunoslik fanining metodologik asoslarini qo'llay olish, lingvistik adabiyotlardan samarali foydalana bilish **malakasiga ega bo'lishi kerak**;
- qiyosiy adabiyotshunoslik fani tarixi va nazariy asoslari;
- qiyosiy-tarixiy uslub;
- o'rta asrlarda G'arb va Sharq adabiyotida adabiy yo'nalishlarning paydo bo'lishi tarixi va rivojlanishi;
- adabiyot shakllanishida xalq og'zaki ijodining o'rni;
- xalq og'zaki ijodining ommaviy janrlari;

- milliy adabiyotning jahon adabiyoti bilan o‘zaro bog‘liqligi;
- G‘arb va Sharq adabiyotining bir-biriga ta’siri;
- G‘arb va Sharq adabiyoti rivojlanish bosqichlari va o‘zaro ta’siri;
- turli davrlarga mansub G‘arb va Sharq adabiyoti namoyandalari hayoti va ijodini;
- qiyosiy-chog‘ishtirma tahlilni qo‘llashni.
- badiiy adabiyotning rivojlanish qonuniyatlarini;
- adabiy oqimlar va yo‘nalishlarni;
- badiiy ijodda ma’no va shaklni;
- adabiyotlararo o‘zaro ta’sirni bilishi kerak.
- Bulardan tashqari
- badiiy asar adabiy tahlilini;
- turli milliy adabiyotlarda muallif g‘oyasi va asarning asosiy mavzusini
- tushunish va qiyoslash;
- xarakter, kompozitsiya va syujetni tahlil qila olish;
- badiiy tasvirning estetik ahamiyatini aniqlash;
- qiyosiy-tarixiy uslubni badiiy tahlilda qo‘llash;
- badiiy adabiyot tilining o‘ziga xosligi aniqlash malakalariga ega bo‘lishi kerak;
- qadimiy tajuna maktablari va ularning fan, madaniyatga qo‘shgan hissalarini to‘g‘risidagi ma’lumotlar;
- tarjimaning leksik, grammatik va stilistik jihatlariga oid muammolar;
- informativ axborotlarni tajih qilish usullari haqida tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;
- asl nusxa va tarjima matnini lingvistik tahlil qilish usullari;
- tajimada qo‘llaniladigan asosiy metodlar;
- tajimada leksik, grammatik va stilistik transformatsiya usullaridan foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;
- tarjima jarayonida lug‘at bilan ishlash, mavzuga oid turli manbalardan foydalanish;

-maruzalar davomida olingan nazariy bilimlarni amaliy tarjima jarayonida qo'llay olish;

-tarjima jarayonida asl matnning shakli, mazmuni va g'oyasini saqlash, badiiy, siyosiy-iqtisodiy, ijtimoiy-huquqiy, ilmiy-ommabop va rasmiy xarakterdagi matnlarni chet tilidan ona tiliga va ona tilidan chet tilga tarjima qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.

ASOSIY QISM

Qiyosiy tilshunoslik

Tilshunoslik fanining tarmog'i qiyosiy tilshunoslik fanining asosiy mazmuni. Fanning o'qitishning maqsad va vazifalari, uning predmeti va ob'ekti. Qiyosiy tilshunoslikning dolzarb masalalari to'g'risida umumiy ma'lumotlar. Qiyosiy tilshunoslik fanining zamonaviy yo'nalishlari.

Qiyosiy tilshunoslik fanining asosiy tushunchalari

Qiyosiy tilshunoslikda ishlatiluvchi asosiy atamalar talqini: lingvistik - nolingvistik tipologiya, qiyoslash turlari: ichki - tashqi, substansional - nosubstansional; "shakldan-ma'noga" va "ma'nodan-shaklga" tamoyilining ishlatilishi, tilda tip tushunchasi, metatil tushunchasi va uning tillarni qiyosiy o'rganishdagi roli, til univesaliyalari va ularning qiyoslanayotgan tillarda namoyon bo'lishi, izomorfizm va allomorfizm tushunchalari, qiyoslashda sinxron va diaxron yondashuv va h.k.

Turli til sistemalarini qiyosiy o'rganishning zamonaviy metodlari va metodologiyasi.

Qiyosiy-tarixiy metodning paydo bo'lishi. F.Bopp, R.K. Rask, A. fon Shlegel, V.fon Shlegel, Ya.Grimm kabi olimlarning ushbu metod shakllanishiga qo'shgan hissi.

Qiyosiy metod qiyosiy tilshunoslik fanining asosiy qo'llaniladigan metodi sifatida. An'anaviy metodlarning qiyosiy tilshunoslik fanida foydalanilishi: komponent tahlil, transformatsion tahlil, lingvostatistik tahlil kabilar. Lingvomadaniyatshunoslik sohasida qo'llaniladigan metodlar: dominant tahlil, diskurs tahlil, klaster tahlili, konseptual tahlil.

Tipologik tadqiqotlar tarixi

Tipologik tadqiqotlar tarixi. T.A. Amirova va B.A. Olxovikov hamda G.S. Kluchkovlar tomonidan ishlab chiqilgan tilshunoslik tarixi rivojlanishidagi asosiy bosqichlar. Qiyosiy tilshunoslikning fan sifatida shakllanishi va rivojlanishi haqida D.J. Buranov taklif qilgan klassifikatsiya:

Lingvistikaga oid ishlarning ilk marta paydo bo'lishi:

A.Arno va K.Lanslo tomonidan yaratilgan "Por-royal grammatikasi", M.Qoshg'ariyning "Devonu lug'atit-turk" asari, A.Navoiyning "Muhokamatul lug'atayn" asari; qiyosiy-tarixiy tilshunoslikning fan sifatida shakllanishi;

Qiyosiy tilshunoslikda kategoriyalash muammolari:

Ifoda planidagi til tizimi o'lchov birliklarining tillararo adekvatligi va adekvat emasligi, ularning yaruslararo sinonimligi, ularning taskonomik masalalari. Tilning boshqa sathlarini tadqiq etishda kategoriyalash muammolari. Tilning leksik sathini tadqiq etishda kategoriyalash muammolari. Leksikani tizim sifatida qaralishi va tipologik yondashish imkoniyatlari.

Grammatik va tipologik kategoriyalar

Qiyosiy tilshunoslikda kategoriyalash muammolari. Grammatik kategoriya haqida ta'limot. Grammatik va mantiqiy kategoriyalar o'rtasidagi mutanosiblik. Tushuncha kategoriyalari. Funksional-semantik kategoriyalar. Grammatik-leksik maydon.

Tipologik kategoriyalar. Tipologik ma'no va tipologik forma. Tipologik kategoriyaning tillararo, yaruslararo va so'z turkumlariaro xususiyatlari. Tipologik kategoriyalarning ifodalanishdagi mazmun va ifoda planlari birliklarining tillararo aloqasi.

Turli tillarning barcha sathlarida chog'ishtirma tadqiqot muammolari

Lingvistik, lingvodidaktik va tarjima maqsadlarda turli qardosh va qardosh bo'lmagan tillarning barcha sathlarida (fonetika va fonologiya, morfologiya va sintaksis, leksika va frazeologiya) chog'ishtirma tadqiqot muammolari. Interferensiya muammolari.

Lingvistikani zamonaviy yo'nalishlarida qiyosiy-tipologik tadqiqotlar

a) Madaniyatlararo muloqot: nolingvistik tipologiya, qiyoslash turlari: ichki tashqi, substansional

Madaniyatlararo aloqaning lingvistik asoslari; til va madaniyatlararo kommunikatsiya, qardosh va qurdosh bo'lmagan tillarning milliy madaniy xususiyatlarini aniqlash muammolari; biologik va ijtimoiy jins tushunchalarining farqlanishi; ayol va erkak nutqiy xulqiga oid xususiyatlarni o'rganish; qiyoslanayotgan tillar milliy-madaniy xususiyatlarining barcha til sathlarida namoyon bo'lishi.

b) Gender lingvistikasi:

Qiyoslanayotgan tillarda grammatik rod kategoriyasi muammosi; "ayol" jinsini "erkak" jinsi bilan taqqoslashdagi ijtimoiy, madaniy va psixologik aspektlar; gender tushunchasini etnomadaniy an'ana va tilning milliy o'ziga xosligi nuqtai

nazaridan o'rganish va taqqoslash; gender faktorlarining madaniyatlararo kommunikatsiya jarayoniga ta'siri.

Qiyosiy adabiyotshunoslik

Adabiyotshunoslikda qiyosiy-tarixiy uslub taraqqiyoti

Qiyosiy adabiyotshunoslik fani tarixi va nazariy asoslari. Qiyosiy-tarixiy uslub tushunchasini paydo bo'lishi va rivojlanish tarixi. Qiyosiy-tarixiy jarayonlarni uyg'unligi. Mifologik maktabning taraqqiyoti va uni qiyosiy-tarixiy uslubga bo'lgan ta'siri (Ya. va V.Grimm, A.Kun, M.Myuiller, F.L.Buslaev, A.N.Afanasev, O.F.Miller). Turli millat afsonalari umumiyliigi. Madaniy-tarixiy maktab asoschilarini qiyosiy-tarixiy uslubga bo'lgan ta'siri (I.Ten, V.Sherer, G.Lanson, G.Brandes, J.Lyuis, A.N.Pypin, N.S.Tixonravov). Qiyosiy-tarixiy uslubni adabiyotlararo jarayonda rivoji. Tarixiy-tipologik konvergensiya.

Badiiy adabiyot turlari muammosi

Aristotel va Gegel asarlarida adabiy nazariyalar. Adabiy janr tushunchasi. Epos xususiyatlari. Lirik janr xususiyatlari. Liro-epik asarlar. Dramaturgiya va liro-dramaturgiya. Dramaturgiyada lirizm va epos. Eposda milliy-tarixiy janrlar. Eposda romantik janrlar. Satirada janr xususiyatlari.

O'rta asr va Uyg'onish davri G'arb va Sharq adabiyotining taraqqiyoti

O'rta asr va Uyg'onish davri G'arb va Sharq adabiyotining qiyosiy tahlili, taraqqiyot yo'nalishlari. Og'zaki xalq ijodining adabiyotshunoslik rivojidagi o'rni. Og'zaki xalq ijodi janrlari. Uyg'onish davri adabiyotining ahamiyati. Uyg'onish davri adabiyoti namoyandalarining hayoti va ijodi. Sinxron va diaxron ta'sirlar.

Ma'rifatparvarlik adabiyoti

Milliy taraqqiyot demokratik tendensiyalarining nazariy-adabiy g'oyalarga ta'siri. Ma'rifatparvarlik adabiyoti mutafakkirlari – Klod Gelvesiya va Iogann Vinkelman. Adabiyotshunoslik asoschisi – Iogann Gerder (1744-1803). Adabiyotshunoslikning tarixiy fan sifatida taraqqiyoti. G.F.V. Gegelning (1770-1832) hayotni dialektik anglash konsepsiyasi, san'atda ma'no va shakl, qarama-qarshiliklar qonuniyatiga munosabati.

Adabiyotshunoslikda metodologik tendensiyalar

Milliy taraqqiyot demokratik tendensiyalarining nazariy-adabiy g'oyalarga ta'siri. XIX asr mutafakkirlari pozitsiyasining qiyosiy-chog'ishtirma tahlili. Gegelva Chernushevskiyning adabiyotshunoslik taraqqiyotiga qo'shgan hissasi va g'oyalari ahamiyati.

Adabiyotshunoslikda pozitivizm taraqqiyoti

Ogyusta Kontning (1798-1857) ijobiy (pozitiv) falsafasi. Induktiv-deduktiv umumlashtirish tamoyili. Metafizik qarashlar. Germaniya adabiyotshunosligida (Yakob va Vilgelm Grimm) pozitivizm taraqqiyoti. Formalizm va strukturalizm rivoji. T.Benfey g'oyalari va o'zlashtirish nazariyasi.

XX asrda qiyosiy adabiyotshunoslik taraqqiyoti

AQSh (R.Uellek, V.Friderix), Germaniya (M.Kesting, K. Vays, K.Xamburger), Fransiya (Klod Pishua, Anri Granjar), Ruminiya (A.Dima), Slovakiya (D.Dyurishin), Rossiya (A.N. Veselovskiy) adabiyotshunoslik maktablari

tadqiqotlarining qiyosiy adabiyotshunoslik uchun ahamiyati. Milliy, mintaqaviy va jahon adabiyoti tushunchalari.

Badiiy adabiyot taraqqiyoti qonuniyati

Adabiy oqimlar va yo'nalishlar. Adabiyot taraqqiyotining ilk bosqichlarida adabiy oqimlar. Sentimentalizm va romantizm adabiy yo'nalishlari xususiyatlari. Realizmning adabiy yo'nalishlari. Adabiyot, modernizm va postmodernizm. Postmodernizm konsepsiyasining shakllanishi. Postmodernizm va "O'zga so'z" muammasi.

Badiiy asar qiyosiy tahlili

San'atda va hayotda shakl va ma'no tushunchasi. Shakl va ma'no — falsafiy tushunchalar. Shakl va ma'no o'rtasidagi munosabat. Asarning ichki shakl va tashqi shakli va uning san'at va adabiyotda mazmuni. San'at hayotni anglash vositasi. San'at - borliqni va ijtimoiy ong taraqqiyoti omili. Badiiy ijodda ma'no va shakl. Asarning ob'ektiv g'oyasi va muallif g'oyasi. Xarakter, kompozitsiya va syujet. Badiiy tasvirning estetik ahamiyati. Tasvirning hayotiyliigi va xalqchilligi. Badiiy adabiyot tilining o'ziga xosligi. Yozuvchi tilining manbalari. Til madaniyati taraqqiyotida yozuvchining roli.

Badiiy adabiyotning narratologik xususiyatlari

Badiiy asarning lisoniy xususiyatlari. Badiiy asarlarda adabiyotlararo dialogizm masalasi. Muallif obrazining badiiy asarda aks etishi. So'zlarning ko'chuma ma'nosi (troplar) va ularning turlari. Intonatsiya va sintaksis. Lingvokulturologik aspektida so'zlarning ko'p ma'noliligi. Yozuvchi tilining manbalari. Til madaniyati taraqqiyotida yozuvchining roli.

Tarjimashunoslik

Tarjimaning umumiy nazariyasi. Tarjimaning xususiy nazariyalari. Tarjimashunoslik fanining ob'ekti, maqsadi va vazifalari. Tarjimaning tilshunoslik bilan bog'liq jihatlari.

Tarjimaning metodik aspektlari

Tarjima turlari. Tarjima birliklari va darajalari. Ma'lumotlar turlari. Terminologik lug'atlar. Muqobil tarjima. Muqobillikning turlari.

Tarjimaning leksik-semantik muammolari.

So'z semantikasi va tarjima. Chet tili va o'zbek tillarida so'z ma'nolari hajmi va shakli o'rtasidagi farqlar. Omonim so'zlar va polisemantik so'zlar tarjimasi. So'z va kontekst. So'z va so'z birikmalari sinonimiyasi. Atoqli otlar, geografik nomlar, tashkilotlar nomlarini tarjima qilish. Terminlar tarjimasi. Qisqartma so'zlar tarjimasidagi muammolar. "Tarjimonning sohta do'stlar" muammasi. Leksik lakunalar.

Tarjimada leksik transformatsiyalar: konkretlashtirish, umumlashtirish, antonimik tarjima, tushirib qoldirish, so'z qo'shish, ma'noni kengaytirish, kompensatsiya.

Tarjimaning grammatik muammolari

Grammatik ma'no turlarini tarjimada ifodalash. Chet tili va o'zbek tillarida gap strukturasi va undagi farqlar. Grammatik shakl va konstruksiyalarni tarjima qilish prinsiplari. Artikllar tarjimasi. Noaniq olmosh tarjimasi. Predloglar tarjimasi. Chet tilida erkalovchi va kichraytiruvchi affikslar, ularni tarjimada ifodalash muammolari.

Tarjimada grammatik transformatsiyalar: so'z turkumlarini almashtirish, gap bo'laklari o'rnini o'zgartirish, majhullik nisbatini aniqlik nisbat bilan almashtirish, grammatik sabablarga ko'ra so'z qo'shish va so'zni tushirib qoldirish, qo'shma gapni sodda gap bilan almashtirish.

Infinitiv konstruksiyalar tarjimasi. Konversiya va tarjima. Qo'shma so'zlar tarjimasi. Fe'llarning bo'lishsizlik shakli tarjimasi.

Tarjimaning stilistik muammolari

Uslubning tarjimaviy talqini. Matnning funksional-stilistik xususiyatlari. Badiiy matn tarjimasi. Perifrazalar tarjimasi. Sitatalar, jargonga oid so'zlar tarjimasi. So'z o'yinlari tarjimasi. Reklama matnlarining stilistik xususiyatlari. Stilistik kompensatsiya usuli.

Tarjimaning pragmatik masalalari

Tarjimada kommunikatsiya elementlarini hisobga olish zaruriyati. Davr koloriti, joy kabi ekstralingvistik faktorlarni hisobga olish. Matnning g'oyaviy yo'nalishini tarjimada saqlash masalalari. Muallif - tarjimon aloqasi. Tarjimada asl matn muallifining ruhiyatini saqlash. Badiiy tarjimada kognitiv dissonans nazariyasi. Badiiy tarjimada kognitiv dissonansning kelib chiqishsabablari va yechimlari.

Tarjimaning lingvomadaniy muammolari

Realiya tushunchasi. Realialar klassifikatsiyasi. Tarixiy realiyalar tarjimasi. O'lchov birliklari, geografik nomlar tarjimasi. Milliy xususiyatli frazeologik birliklar tarjimasi. Chet tili va o'zbek tillarida murojaat shakllari va ularni tarjimada ifodalash. Taqlidiy so'zlarni tarjima qilish muammolari. Transliteratsiya va transkripsiya. Kalka tarjima.

Badiiy tarjima muammolari

Badiiy tarjimada asl matnga sodiqlik muammosi. Badiiy tarjimada muallif va mutarjim aloqasi. O'zbek adabiyoti namunalarini chet tillarga tarjima qilish masalalari. Jahon adabiyoti durdonalarini ona tiliga tarjima qilish. Badiiy tarjima tahlili muammolari.

Og'zaki tarjima bilan bog'liq jihatlar

Yozma va og'zaki tarjima o'rtasidagi farqlar. Fikrni og'zaki bayon etish. Sanoq sonlar, atoqli otlar, geografik nomlar tarjimasida aniqlikka erishish muammolari.

Og'zaki tarjima turlari: ikki tomonlama tarjima, ketma-ket tarjima, sinxron tarjima. Og'zaki tarjimada xotiraning roli. Og'zaki tarjimaga o'rgatish mashqlari tipologiyasi. Og'zaki tarjimada transformatsiyalardan foydalanish. Og'zaki tarjimada notiq nutqini yozma qayd qilish texnikasi. Notiq tomonidan bildirilgan fikrning asosiy informativ qismini ajratish. Referat-rezyume qilish usullari.

Avtomatlashtirilgan tarjima

Tarjima sohasidagi informatsion dasturlar yaratilish tarixi. Informatsion dasturlarning ishlash prinsiplari. Tarjimalarni xotirada saqlovchi dasturlar. Matnni tayyorlash tizimi. Elektron lug'atlar bilan ishlash. Transit, Catalist, Déjà vu kabi kompyuter dasturlari. Ko'p tillik ABBYY Lingvo lug'ati.

Sohalarga oid matnlar tarjimasi

Ilmiy, ilmiy-ommabop matnlar tarjimasi. Texnik tarjima. Rasmiy xujjatlar va ularni tarjimasi muammolari. Gazeta va publitsistik matnlar tarjimasining o'ziga xos xususiyatlari.

ADABIYOTLAR:

Qiyosiy tilshunoslik bo'yicha

Asosiy adabiyotlar

Ingliz tili

1.Yusupov U.Contrastive Linguistics of the English and Uzbek Languages.-

T: Akademnashr, 2013.

2.Rasulova M.I.Osnovut leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike.T."Fan".

2005.

3.Sternin L.A.Kontrastivnaya lingvistika Problemut teorii i metodiki

issledovaniya.M.2006.

4.Fayzullaeva E.M. Saidova M.S,Mavlyanova N.A.The Guidcbook on

Comparative Typology of the English, Russian and Uzhek Langunges.Tashkent.

2010.

5.Buranov J.B.Sravnitelnaya tipologiya angliyskege i tyurkskix yaznakov.

M,1983.

6.Bo'ronov J.Ingliz va o'zbek tillari qiyosiy grammutikasi.T: O'qituvchi.

1973

Nemis tilli

7.Rasulova M.I Osnovu leksicheskoy kategorratsii v lingvistike.T."Fan".

2005.

8.Sternin LA.Konstrativmaya lingristika Poblemt teorii i metodiki

issledovaniya. M. 2006

9.Besch Wemer /Wolf Norbert Richard.Geschichte der deutschen Sprache.-

Berlin:Enich Schinidt Verlag. 2009.

10.Binder H. Buhlmann R.Hinfihung zur naturwissenschaftlich-

technischen Fachsprache.Elektronik Informatik--München: Max Huber Verlag.

199≤

11.Brundin G.Kleine deutsche Sprachgeschichte.-Minchen:Wilhelm Fink

Verlag, 2004

12.Emst P.Deutsche Sprachgeschichte.-Wien:WUV,2015

13.Wolf G.Deutsche Sprachgeschichte.-Tubingen:Afranck Verlag.1999

Ispan tili

- 14.Rasulova M.I.Osnovu leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike.T."Fan". 2005.
- 15.Sternin L.A.Kontrastivnaya lingvistika Problemst teorii i metodiki issledovaniya.M.2006.
- 16.Ignacio Hualde. Antxon Olarrea y Ana Maria Escobar.Toledo. Espana. 2006.
- 17.M?Luz Gutierrez Arraus.Manuel Esgueva Martinez."Introduccion a la lengua espafiola". Madrid.2005,
Fransuz tili
- 18.Rasulova M.I.Osnovu leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike.T."Fan", 200s.
- 19.A.Kontrastivnaya lingvistika Problemu teorii i metodiki issledovaniya.M.2006.
- 20.Andreas Adoph von Merian. Julius Heinrich Klaproth. Principes de l'erude comparative des langues:Suivis d'observations sur les racines des langues semitiques. Cambridge Library Collection -Linguistics.Publisher; Cambridge University Press, Year. 2010. ISBN: 9780511695285.9781108006859
- Qo'shimcha adabiyotlar**
- 21.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirsh bo yicha harakatlar strategiyasi to'g risida"gi Farmoni.www.lex.uz.
- 22.Vasileva N.M.Piskova L.P.Teoreticheskaya grammatika fransuzskogo yazaka.M..1991.
- 23.Vejbiska A.Semanticheskie universalii i opisanie yazukov.M.1999.
- 24.Gorodeskiy B.Yu.K probleme semanticheskoy tipologii. M.,1989,
- 25.Gulaga Ye.V. Shendels YeI.Grammatiko-leksicheskie polya v sovremennom nemeskom yazuke. M:Prosveuenie.1969
- 26.Jurinskaya MI.Lingvisticheskaya tipologiya//Obuee yazukoznanie. Vnutrennyaya struktura yazaka, M:Nauka,1072.
- 27.Zeleneskiy A.L.Sravnitelnaya tipologiya osnovnsx yevropeyskix yazukov.M.2004.
- 28.Kanselson S.D.Tipologiya yaruka i rechevoe mushlenie.L:Nauka. 1972
- 29.Klimov G.A.Osnovut lingvisticheskoy komparativistiki.M:Nauka. 199n."
- 30.Kravchenko A.V.Yazalk i vospriyatie,Kognitivnsty aspekt yazhikovoy kategorizatsii. Irkutsk.2004.
- *31.Maslova V.A.Kognitivnaya lingvistika. Minsk,2004
- 32.Maslova V.A.Sovremennste napravleniya v lingvistike. M,Izalatelskiy Sentr "Akademiya",2008.
- 33.Maxkamova G.T.Mejkulurmue izmereniya sennostnax orienlatsiy, yazwka, diskursa i povedeniya.Tashkent,2012.
- 34.Benjaminov J.R.Vergleichende Typologie der deutschen und usbekischen Sprache.T.1984.

35. Guillermo Rojo. "El lenguaje, las lenguas y la lingüística". Universidad Santiago de Compostela, 1986.

36. Maria Josep Cuenca, Joseph Hilfferty. "Introducción a la lingüística cognitiva". Barcelona, 2007.

37. Moskalskaja O. I. Deutsche Sprachgeschichte. M. Vysschja schkola. 1985

38. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache. Berlin. 1989

39. Stedie Astrid. Deutsche Sprache gestern und heute. Wilhelm Fink Verlag. 2007.

Axborot manbalari

40. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portalı.

41. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujathari ma'lumothri milliy bazasi.

42. www.minconomy.uz (O'zbekiston Respublikasi Iqisodiyot vazirligi)

43. www.mehnat.uz (O'zbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish varirligi)

44. www.mfuz.uz (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi)

45. www.stat.uz (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'miasi)

46. www.imaur.uz (O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi)

47. www.academy.uz (Fanlar akademiyasi)

48. <http://www.bne.es>.

49. <http://www.ben.es/castella/elome.htm>.

50. www.macmillanenglish.com/readers

51. www.lexikon.freenet.de/Literaturdidaktik

52. www.francophonie.hachette-livre.com

53. www.portail.lettres.net

54. <http://www.rac.es>

Qiyosiy adabiyotshunoslik bo'yicha

Asosiy adabiyotlar

1. A. N. Veselovskiy i sravnitelnoe literaturovedenie [1939-19401:

Literaturnae techeniya kak yavlenie meidumanodnoet 18b7)

V. M. Jimunskiy / Jrmunskiy V. M. Sean nittnce literaturowedenie.

-L, 1979.

2. Dyurishin. D. Teoriya sav nichhogo irasheniya licratuns [19721/Per.so

Scanned with ACE Scanner

9. Besch Wemer / Wolf Norbert Richard. Geschichte der deutschen Sprache.

-Berlin: Enich Schinidt Verlag. 2009.

10. Binder H. Buhlmann R. Hinführung zur naturwissenschaftlich-

technischen Fachsprache. Elektronik Informatik--München: Max Huber Verlag.

199≤

11. Brundin G. Kleine deutsche Sprachgeschichte. -Minchen: Wilhelm Fink

Verlag, 2004

12. Ernst P. Deutsche Sprachgeschichte. - Wien: WUV, 2015
13. Wolf G. Deutsche Sprachgeschichte. - Tübingen: A Franck Verlag, 1999
- Ispan tili
14. Rasulova M.I. Osnovu leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike. T. "Fan", 2005.
15. Sternin L.A. Kontrastivnaya lingvistika Problemy teorii i metodiki issledovaniya. M. 2006.
16. Ignacio Hualde. Antxon Olarrea y Ana Maria Escobar. Toledo. Espana. 2006.
17. Luz Gutierrez Arraus. Manuel Esgueva Martinez. "Introduccion a la lengua española". Madrid. 2005,
- Fransuz tili
18. Rasulova M.I. Osnovu leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike. T. "Fan", 2005.
19. Sternin L.A. Kontrastivnaya lingvistika Problemy teorii i metodiki issledovaniya. M. 2006.
20. Andreas Adolph von Merian. Julius Heinrich Klaproth. Principes de l'érude comparative des langues: Suivis d'observations sur les racines des langues semitiques. Cambridge Library Collection - Linguistics. Publisher; Cambridge University Press, Year. 2010. ISBN: 9780511695285. 9781108006859

Qo'shimcha adabiyotlar

21. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. www.lex.uz.
22. Vasileva N.M. Piskova L.P. Teoreticheskaya grammatika fransuzskogo yazaka. M. 1991.
23. Vejvitskaya A. Semanticheskie universalii i opisanie yazikov. M. 1999.
24. Gorodetskiy B.Yu. K probleme semanticheskoy tipologii. M., 1989.
25. Gulaga Ye.V. Shendels YeI. Grammatiko-leksicheskie polya v sovremennom nemeskom yazuke. M: Prosveuenie. 1969
26. Jurinskaya M.I. Lingvisticheskaya tipologiya // Obuee yazukoznanie. Vnutrennyaya struktura yazaka, M: Nauka, 1972.
27. Zeleneskiy A.L. Sravnitel'naya tipologiya osnovnix yevropeyskix yazikov. M. 2004.
28. Karselson S.D. Tipologiya yazyka i reshenie voprosov. L: Nauka. 1972.
29. Klimov G.A. Osnovy lingvisticheskoy komparativistiki. M: Nauka. 1999 s.
30. Kravchenko A.V. Yazyk i vospriyatie, Kognitivnyy aspekt yazykovoy kategorizatsii. Irkutsk. 2004.
31. Maslova V.A. Kognitivnaya lingvistika. Minsk, 2004
32. Maslova V.A. Sovremennyye napravleniya v lingvistike. M, Izdatelskiy Sentr "Akademiya", 2008.
33. Maxkamova G.T. Mejkulurmue izmereniya sennostnax orienlatsiy,

- yazwka,diskursa i povedeniya.Tashkent, 2012.
- 34.Benjaminov J.R.Vergleichende Typologie der deutschen und usbekischen Sprache.T.1984.
- 35.Guillermo Rojo."El lenguaje,las lenguas y la linglistica".Universidad Santiago de Compostela,1986.
- 36.Maria Josep Cuenca, Joseph Hilferty. "Introduccion a la lingdistica cognitiva". Barcelona, 2007.
- 37.Moskalskaja O.I.Deutsche Sprachgeschichte. M.Vysschja schkola.1985
- 38.Schmidt W.Geschichte der deutschen Sprache. Berlin.1989
- 39.Stedie Astrid.Deutsche Sprache gestern und heute. Wilhelm Fink Verlag. 2007.

Axborot manbalari

- 40.www.gov.uz-O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
- 41.www.lex.uz-O'zbekiston Respublikasi Qonun hujathari ma'lumothri milliy bazasi.
- 42.www.minconomy:uz(O'zbekiston Respublikasi Iqrisodiyot vazirligi)
- 43.www.mehnat.uz (O'zbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish varirligi)
- 44.www.mfuz(O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi)
- 45.www.stat.uz (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'miasi)
- 46.www.imauro(O'zbekiston Respublikasi Intellectuzl mulk agentligi)
- 47.www.academy.uz (Fanlar akademiyasi)
- 48.http://www.bne.es.
- 49.http://www.ben.es/castella/elome.htm.
- 50.www.macmillanenglish.com/readers
- 51.www.lexikon.freenet.de/Literaturdidaktik
- 52.www.francophonnic.hacherre-livre.com
- 53.www.portail.lettres.net
- 54.http://www.rac.es

Tarjimashunoslik bo'yicha

Asosiy adabiyotlar

ingliz tii

- 1.Murninov A.A Guide to Consecutive Translation.-T.Tafakkur bo'stoni,2013. -320 p
- 2.G ofurov I,Mo minov O,Qambarov N.Tarjima nazariyasi.-T.:Tafakkur-Bo'ston,2012.-216 b.
- 3.G ofurov I.Tarjimashunoslik mutaxassisligiga kirish.-Toshkent -2008,117 b. Nemis tii
- 1.Musaev Q.Tarjima nazariyasi asoslari.-T:Fan, 2005.
- 2.Sodikov Z.Amalii tarjima.Namangan, 2019.
- 3.Fyodorov A.V.Osnovbl teorii perevoda. M. 2012.2-izd.
- 4.Salomov G.Tarjima nazariyasi asoslari.T., 2018., 2-nashri.

5. Nord K. Ferigkeit Übersetzen. Berlin. 2014.

6. G'ofurov I. Tarjimonlik mutaxassisligiga kirish. -T: Mehridaryo, 2008.

7. Jumanioyozov Z. Tarjima nazariyasi va amaliyoti. T.. 2019.

Fransuz tili

1. Guidere M. Introduction a la traductologie. Penser a la traduction; hier, aujourd'hui, demain. 3eme edition. -Louvain-la-Neuve: Editions de Boeck Superieur, 2016. -182 p.

2. Gak V.G., Grigorev B.B. Teoriya i praktika perevoda. Fransuzskiy yazwk. M: Interdialekt+, 2000. -45S s.

3. Musaev Q. Tarjima nazariyasi asoslari. -Toshkent: Fan. 2005. -352 bet.

Ispan tili

1. Anthony Pym. Teorias contemporincas de la traduccion. Espaiia -2016

2. Francisco Lafarga, Luis Fegenaute. Historia de la traduccion en Espaha. Salamanca-2004.

3. Salomov G'. Tarjima narariyasi asoslan. Toshkent-1983.

Ispan tili

14. Rasulova M.I. Osnovu leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike. T. "Fan". 2005.

15. Sternin LA. Kontrastivnaya lingvistika Problemst teorii i metodiki issledovaniya. M. 2006.

16. Jose Ignacio Hualde. Antxon Olarrea y Ana Maria Escobar. Toledo. Espana. 2006.

17. M? Luz Gutierrez Arraus. Manuel Esgueva Martinez. "Introduccion a la lengua espafiola". Madrid. 2005.

Fransuz tili

18. Rasulova M.I. Osnovu leksicheskoy kategorizatsii v lingvistike. T. "Fan", 200s.

19. Sternin I.A. Kontrastivnaya lingvistika Problemu teorii i metodiki issledovaniya. M. 2006.

20. Andreas Adoph von Merian. Julius Heinrich Klaproth. Principes de l'erude comparative des langues: Suivis d'observations sur les racines des langues semitiques. Cambridge Library Collection -Linguistics. Publisher; Cambridge University Press, Year. 2010. ISBN:9780511695285. 9781108006859

Qo'shimcha adabiyotlar

21. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. www.lex.uz.

22. Vasileva N.M. Piskova L.P. Teoreticheskaya grammatika fransuzskogo yazaka. M. 1991.

23. Vebiska A. Semanticheskie universalii i opisanie yazukov. M.. 1999.

24. Gorodeskiy B. Yu. K probleme semanticheskoy tipologii. M., 1989.

25. Gulaga Ye. V. Shendels Ye. I. Grammatiko-leksicheskie polya v sovremennom nemeskom yazuke. M: Prosveuenie. 1969

26. Jurinskaya MI. Lingvisticheskaya tipologiya// Obuee yazukoznanie. Vnutrennyaya struktura yazaka, M: Nauka, 1072.

27. Zeleneskiy A.L. Sravnitel'naya tipologiya osnovnykh yevropeyskix yazukov. M. 2004.
28. Kanselson S.D. Tipologiya yaruka i rechevoe mushlenie. L.: Nauka. 1972
29. Klimov G.A. Osnovnye lingvisticheskiye komparativistiki. M.: Nauka. 1998.
30. Kravchenko A.V. Yazalk i vospriyatie, Kognitivnyy aspekt yazhikovoy kategorizatsii. Irkutsk. 2004.
31. Maslova V.A. Kognitivnaya lingvistika. Minsk, 2004
32. Maslova V.A. Sovremennyye napravleniya v lingvistike. M., Izdatelskiy Sentr "Akademiya", 2008.
33. Maxkamova G.T. Mejkulurmue izmereniya sennostnax orienlatsiy, yazwka, diskursa i povedeniya. Tashkent, 2012.
34. Benjaminov J.R. Vergleichende Typologie der deutschen und usbekischen Sprache. T. 1984.
35. Guillermo Rojo. "El lenguaje, las lenguas y la lingüística". Universidad Santiago de Compostela, 1986.
36. Maria Josep Cuenca, Joseph Hilferty. "Introducción a la lingüística cognitiva". Barcelona, 2007.
37. Moskalskaja O.I. Deutsche Sprachgeschichte. M. Vysshaya shkola. 1985
38. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache. Berlin. 1989
39. Stedie Astrid. Deutsche Sprache gestern und heute. Wilhelm Fink Verlag. 2007.
- Axborot manbalari
40. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
41. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujathari ma'lumotlari milliy bazasi.
42. www.minceconomy.uz (O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi)
43. www.mehnat.uz (O'zbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirligi)
44. www.mfuz.uz (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi)
45. www.stat.uz (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'miysi)
46. www.imauro.uz (O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi)
47. www.academy.uz (Fanlar akademiyasi)
48. <http://www.bne.es>.
49. <http://www.bne.es/castella/elome.htm>.
50. www.macmillanenglish.com/readers
51. www.lexikon.freenet.de/Literaturdidaktik
52. www.francophonnie.hachette-livre.com
53. www.portail.lettres.net
54. <http://www.rac.es>
- 10.00.06. Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish sinovlari**
- BAHOLASH MEZONLARI**

Tayanch doktoranturaga kirish sinovlari yozma ish shaklida o'tkaziladi. Shundan har bir variantda 5 tadan savol bo'ladi.

Talabgorning yozma ish javobiga qo'yiladigan talablar	Baholash ballari
a) berilgan savolni to'liq bilsa, uning mohiyatini tushunsa, u bo'yicha ijodiy fikrlay olsa, tasavvurga ega bo'lsa, mustaqil mushohada yurita olsa, nazariy masalalarni amaliyot bilan bog'lay olsa, xulosa va qaror qabul qilsa, o'z fikrini to'liq, ravon bayon qila olsa, savol mohiyatiga kreativ (ijodiy) yondashsa, mustaqil fikri asosida xulosalar chiqara olsa.	86-100
b) berilgan savolni yetarli darajada bilsa, uning mohiyatini tushunsa, savol yuzasidan tasavvurga ega bo'lsa, mustaqil mushohada yurita olsa, nazariy masalalarni amaliyot bilan bog'lay olsa, savolning nazariy va amaliy jihatlarini yetarlicha ochib bera olsa, o'z fikrini to'liq, ravon bayon qila olsa, savol mohiyatiga kreativ (ijodiy) yondashsa, xulosalar chiqara olsa.	71-85
v) berilgan savolni qisman bilsa, u to'g'risida qisman tasavvurga ega bo'lsa, uning mohiyatini tushunsa, savol boy'icha o'z fikrini bayon qila olsa, gramatik xatolarga yo'l qo'ysa, qisman xulosalar chiqarsa	55-70
g) berilgan savolni yaxshi bilmasa, u to'g'risida to'liq tasavvurga ega bo'lmasa, o'z fikrini to'liq bayon qila olmasa va umuman javob yozmaslik.	0-55

